ECLI:LV:RIRT:2022:0914.C33363122.4.S

Lietas Nr.C33363122
Lietas arhīva Nr. C-3631-22/16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2022.gada 14.septembrī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese Madara Štorha,
ar tiesas sēžu sekretāri Ilzi Ruģeli,
piedaloties prasītājas pārstāvei maksātnespējas procesa administratorei Ingai Medveckai, atbildētāja pilnvarotajai pārstāvei zvērinātas advokātes Marijas Mišinas palīdzei Intai Masaļskai,
atklātā tiesas sēdē 2022.gada 15.augustā izskatīja civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" administratores prasībā pret /pers. A/ par naudas līdzekļu atmaksu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" (turpmāk MSIA "/Nosaukums A/" vai prasītāja) administratore Inga Medvecka 2022.gada 1.aprīlī cēla tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk atbildētājs) par naudas līdzekļu 4570 *euro* piedziņu.
Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.
[1.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 3.februāra spriedumu civillietā Nr.C28163117 pasludināts prasītājas maksātnespējas process, par administratori ieceļot Ingu Medvecku.
Administratore ar 2017.gada 10.februāra lēmumu par MSIA "/Nosaukums A/" pārstāvi maksātnespējas procesā noteica atbildētāju, kurš laika posmā no 2012.gada 25.oktobra līdz 2016.gada 21.oktobrim bija tās /amats/. Minētais lēmums netika pārsūdzēts.
[1.2] Iepazīstoties ar MSIA "/Nosaukums A/" kontu pārskatiem, administratore konstatēja, ka 2016.gada 4.oktobrī prasītāja atbildētājam pārskaitījusi 4570 *euro*. Maksājuma mērķī norādīts – "aizdevuma atmaksa".
Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic kreditora pienākumu atmaksāt parādniekam naudas summas, ko parādnieks samaksājis parādu segšanai pēdējo sešu mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, ja tiek konstatēts, ka 1) parāds samaksāts ieinteresētajai personai attiecībā pret parādnieku; 2) nav pildītas citas saistības, kuru izpildes termiņš iestājies pirms ieinteresēto personu saistību izpildes termiņa, administratore no atbildētāja prasītājas labā līdz piedzīt naudas līdzekļus 4570 *euro*. Naudas līdzekļi izmaksāti personai, kura Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē uzskatāma par ieinteresēto personu attiecībā pret prasītāju, un tā veikta gandrīz četrus mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas pasludināšanas, neņemot vērā apstākli, ka prasītājai bija arī citi kreditori.
Atbilstoši kreditoru reģistrā esošajai informācijai, prasītājai kopš 2010.gada 10.maija bija neizpildītas saistības pret SIA "/Nosaukums B/", bet kopš 2013.gada 15.marta pret Valsts ieņēmumu dienestu.
Prasība pamatota ar Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, 99.panta pirmās daļas 2.punktu.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneša 2022.gada 11.aprīļa lēmumu prasība nodrošināta ierakstot ķīlas tiesības atzīmi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, Rīgas rajona tiesas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/, atbildētājam piederošajām domājamā daļām no nekustamajiem īpašumiem.

[3] Rakstveida paskaidrojumos par prasību atbildētājs norādījis, ka, lai gan naudas līdzekļi 4570 *euro* apmērā viņam izmaksāti nepilnus četrus mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas pasludināšanas un tobrīd viņš bija tās /amats/, tā ir noraidāma, jo tiesiskais pamats izmaksai bija 2007.un 2008.gadā noslēgtie aizdevuma līgumi.
Atbilstoši šiem līgumiem atbildētājs aizdeva prasītājai kopsummā 6274,87 *euro*. Aizdevumu līgumos atmaksas termiņš bija noteikts viens gads, proti, saskaņā ar 2007.gada 5.jūnija aizdevuma līgumu aizdotie 4268,62 *euro* bija jāatmaksā līdz 2008.gada 5.jūnijam; atbilstoši 2008.gada 17.janvāra aizdevuma līgumam 811,04 *euro* bija jāatmaksā līdz 2009.gada 17.janvārim; savukārt 2008.gada 12.februāra aizdevuma līgums paredzēja 1195,21 *euro* atmaksu līdz 2009.gada 12.februārim.
No MSIA "/Nosaukums A/" kreditoru reģistra redzams, ka agrākais kreditoru prasījumu rašanās laiks ir 2010.gada 10.maijs (kreditors SIA "/Nosaukums B/"). Tā kā atbildētāja prasījumu izpildes termiņš bija iestājies jau 2008., 2009.gadā, jāsecina, ka lietā nepastāv Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punkta piemērošanas priekšnoteikums, proti, uz naudas izmaksas brīdi MSIA "/Nosaukums A/" nepastāvēja saistības pret citiem kreditoriem, kuru izpildes termiņš iestājies pirms ieinteresētās personas saistību izpildes termiņa.

[4] Tiesas sēdē MSIA "/Nosaukums A/" administratore Inga Medvecka prasību uzturēja atbilstoši tajā norādītajiem apstākļiem un norādīja, ka aizdevuma līgumi administratores rīcībā nonākuši tikai pēc prasības celšanas tiesā, kas liek šaubīties par to autentiskumu.
Atbildētāja pārstāve zvērinātas advokātes Marijas Mišinas palīdze Inta Masaļska tiesas sēdē paskaidroja, ka visu aizdevuma līgumu termiņš bija aptuveni gads. Saistības radās pirms citu kreditoru prasījumiem, līdz ar to neizpildās Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktā norādītais priekšnoteikums naudas līdzekļu piedziņai no atbildētāja. Tā kā prasība celta par naudas līdzekļu atmaksu, nevis zaudējumu piedziņu sakarā ar

grāmatvedības dokumentu nenodošanu, tad administratores šaubām par aizdevumu līgumu īstumu nav piešķirama tiesiska nozīme.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi civillietas materiālus un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzklausījusi pušu pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[6] Starp pusēm nav strīda par šādiem lietas faktiskajiem apstākļiem:

1) 2016.gada 4.oktobrī, kad prasītāja atbildētājam pārskaitīja 4570 *euro* ar pamatojumu "aizdevuma atgriešana", prasītājas /amats/ bija atbildētājs;

2) MSIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas process pasludināts 2017.gada 3.februārī;

3) MSIA "/Nosaukums A/" kreditoru reģistrā hronoloģiski senākie ir kreditoru SIA "/Nosaukums B/" prasījums, kas radies 2010.gada 10.maijā, un Valsts ieņēmumu dienesta prasījums par nodokļu parādu 46 135,708 *euro*, kas radies 2013.gada 15.martā;

4) 2016.gada 30.jūnija bilancē atbildētāja prasījums pret MSIA "/Nosaukums A/" par 4570 *euro* norādīts kā ilgtermiņa saistība.

Citiem vārdiem, atbildētājs atzinis, ka naudas līdzekļi 4570 *euro* apmērā viņam izmaksāti sešu mēnešu laikā pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas, un attiecībā pret prasītāju atbildētājs uzskatāms par ieinteresēto personu Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē.

Pušu starpā strīds ir par to, vai tiesiska nozīme piešķirama faktam, ka uz naudas līdzekļu izmaksas dienu prasītājai pastāvēja neizpildītas saistības pret citiem kreditoriem.

Administratores ieskatā apstāklis, ka 2016.gada 30.jūnija bilancē atbildētāja prasījums par 4570 *euro* norādīts pie ilgtermiņa saistībām, nozīmē, ka tā izpildes termiņš iestājas ne agrāk kā 2017.gada 30.jūnijā. Sava secinājuma pamatošanai administratore atsaucas uz Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 16.panta ceturto daļu, atbilstoši kurai ilgtermiņa kreditoru sastāvā ietver tās saistību summas, kuru maksāšanas termiņš iestājas vēlāk par 12 mēnešiem pēc attiecīgā pārskata gada beigām (..). Minētais savukārt nozīmē, ka uz naudas līdzekļu izmaksas dienu lietā konstatējami citi senāki kreditoru prasījumi, proti, SIA "/Nosaukums B/" prasījums par 258,26 *euro* samaksu, kas radies 2010.gada 10.maijā, un Valsts ieņēmumu dienesta prasījums par nodokļu parādu 46 135,78 *euro*, kas radies 2013.gada 15.martā.

Savukārt atbildētājs pret to iebildis ar argumentu, ka viņa prasījuma atspoguļošana 2016.gada 30.jūnija bilancē pie ilgtermiņa prasījumiem nemaina faktu, ka no aizdevumu līgumiem izrietošo saistību izpildes termiņi bija iestājušies 2008. un 2009.gadā, proti, uz naudas līdzekļu izmaksas dienu prasītājai nebija senāku kreditoru prasījumu.

Maksātnespējas likuma 6.panta 2.punkts noteic, ka juridiskās personas maksātnespējas procesā kreditori ir vienlīdzīgi – viņiem tiek dotas vienādas iespējas (..) saņemt savu prasījumu apmierinājumu saskaņā ar saistībām, kuras tie nodibinājuši ar parādnieku pirms procesa uzsākšanas. Šis princips jo īpaši nozīmīgs kļūst brīdī, kad kapitālsabiedrība nonāk faktiskās maksātnespējas stāvoklī, taču juridiski attiecīgais statuss tai vēl nav pasludināts. Lai kreditoru vienlīdzības princips iegūtu praktisku nozīmi, Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka kreditoram kurš vienlaikus ir ieinteresētā persona attiecībā pret maksātnespējīgo parādnieku, nav tiesību paturēt naudas summas, ko pēdējais tam pārskaitījis sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Arī kasācijas instances tiesas judikatūrā nostiprināta atziņa, ka Maksātnespējas likuma 99.panta mērķis ir atjaunot kreditoru vienlīdzību situācijā, kad parādnieks, būdams faktiski maksātnespējīgs, pilda saistības pret atsevišķiem preferētiem kreditoriem, vienlaikus, nesedzot citu kreditoru prasījumus. Naudas līdzekļu atprasīšana uz šā panta pamata notiek, neapstrīdot darījumus, ar kuriem pamatoti maksājumi un kuri paši par sevi sākotnēji var arī nebūt vērsti uz zaudējumu nodarīšanu (*sk. Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 3.jūlija sprieduma lietā Nr. SKC-39/2020 (ECLI:LV:AT:2020:0703.C21028517.6.S) 6.1.punktu*).

Kreditoru vienlīdzības principa aspektā tiesiska nozīme nav piešķirama atbildētāja ierunai pret prasību, ka nav nozīmes, kad kreditors saņēmis naudas līdzekļus no maksātnespējīga parādnieka, jāvērtē pārskaitījuma pamatā esošās saistības nodibināšanas laiks, jo šāda interpretācija neatbilst iepriekš norādītajai judikatūrai un tā kreditoru vienlīdzības principu padarītu par deklaratīvu tiesību normu.

Par to, ka atbildētājs kā toreizējais prasītājas /amats/ naudas līdzekļu pārskaitījumu 2016.gada 4.oktobrī sev organizēja, apzinoties sabiedrības faktiskās maksātnespējas draudus, un apejot citus kreditorus, liecina apstāklis, ka attiecīgais parāds vēl 2016.gada 30.jūnija bilancē norādīts kā ilgtermiņa saistība, kas nozīmē, ka atbilstoši Gada pārskata un konsolidēto gada pārskatu likuma 16.panta ceturtajai daļai tā izpildāma ne agrāk kā 2017.gada 30.jūnijā. Tātad atbildētājam vismaz 2016.gada 30.jūnijā nebija nodoma atgūt prasītājai izsniegtos aizdevumus ātrāk kā pēc viena gada. Šādai ilgtermiņa saistību izpildei pirms noliktā termiņa tiesa nerod citu saprātīgu un ticamu izskaidrojumu kā vien to, ka atbildētājs, kuram kā prasītājas /amats/ bija pieeja sabiedrības finanšu līdzekļiem, nodrošināja savas saistības izpildījumu uz citu kreditoru rēķina, apzinoties, ka pēc kapitālsabiedrības maksātnespējas pasludināšanas viņš attiecīgās saistības izpildījumu, visticamāk, nesaņems, jo sabiedrībai pastāv ievērojamas nodokļu saistības pret valsts budžetu.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 417,44 *euro*.

Tāpat, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai un 39.panta pirmās daļas 5.punktam, no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2 *euro*, kas saistīti ar tiesas dokumentu piegādi.

[8] Civilprocesa likuma 195.panta pirmā daļa noteic tiesai pienākumu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Atbilstoši Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021.gada 15.decembra lēmumam par Civilprocesa likuma 195.panta piemērošanas aspektiem, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) likumiskos sešus procentus gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 39., 42.panta pirmo daļu, 93., 97.,189.–193.pantu, 195.pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu MSIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, nepamatoti izmaksātos naudas līdzekļus 4570 *euro* (četri tūkstoši pieci simti septiņdesmit *euro*, 0 centi).

Noteikt MSIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz tā izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās summas, t.i., no 4570 *euro* (četri tūkstoši pieci simti septiņdesmit *euro*, 0 centi).

Labprātīga zaudējumu samaksa veicama MSIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, norēķinu kontā Nr./konta numurs/, AS "Citadele banka".

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā nesamaksāto valsts nodevu 417,44 *euro* (četri simti septiņpadsmit *euro*, 44 centi), Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, konts Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C33363122.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 *euro* (divi *euro*, 0 centi), Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (vārds, uzvārds, lietas numurs).

Lai netiktu uzsākta tiesas nolēmuma piespiedu izpilde, tiesas izdevumu samaksu valsts labā apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese M. Štorha

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU

UN SATUR LAIKA ZĪMOGU